

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЕРЕВООБРОБНОЇ ГАЛУЗІ ДО ХУДОЖНЬО-КОНСТРУКТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В.П. Корицький, аспірант

У статті розглядається поширення функції художників-дизайнерів та інженерів-конструкторів у процесі художнього конструювання, зростає їх вплив на виробництво і попит, економіку і культуру. Мова йде про розвиток художнього конструювання виробів промислового виробництва через організацію предметного середовища, органічно пов'язаного з економічними, культурними, матеріально-технічними і соціальними умовами життєдіяльності суспільства. Світ творчості нескінченно різноманітний, як різноманітна сама духовна і практична діяльність. Новаторство і новації – необхідна сторона розвитку та пізнавальної, теоретичної і перетворюючої, практичної діяльності людей, розвитку суспільства в цілому. У кінцевому рахунку в основі творчості і творчої діяльності лежать суспільні потреби, що виникають у науковому пізнанні й практичної діяльності, вирішення яких передбачає вихід за межі досягнутого рівня знань або за рамки існуючого рівня техніки і технології.

Художнє конструювання, деревообробні технології, творчість.

Актуальність теми. Творча проектна діяльність, спрямована на вдосконалення людиною наочного довкілля, що створюється засобами промислового виробництва, це досягається шляхом приведення в єдину систему функціональних зв'язків наочних комплексів і окремих виробів, їх естетичних і експлуатаційних характеристик.

Художнє конструювання – невід'ємна складова частина сучасного процесу створення промислової продукції, призначеної для безпосереднього використання людиною; воно ведеться в творчому контакті з інженерами – конструкторами, технологами та іншими фахівцями і покликаний сприяти якнайповнішому врахуванню вимог споживача і підвищенню ефективності виробництва [1].

Мета статті – розглянути сучасний стан підготовки фахівців деревообробної галузі до художньо-конструкторської діяльності.

Аналіз попередніх досліджень та виклад основного матеріалу. Професійна підготовка майбутніх бакалаврів деревообробних технологій має бути спрямована на формування особистості фахівця, здатного до творчої праці, професійного розвитку, на новаторські пошуки, освоєння новітніх технологій і впровадження їх у виробництво; людей високої

освіченості та моралі, енергійних, мобільних і конкурентоспроможних на вітчизняному та європейському ринку праці.

Дослідженню проблеми професійної підготовки викладача у вищих навчальних закладах присвячена значна кількість наукових праць з педагогіки та психології (О. Абдулліна, С. Архангельський, Є. Барбіна, Г. Васянович, С. Гончаренко, Н. Дем'яненко, О. Дубасенюк, І. Зязюн, Н. Кузьміна, В. Моляко, О. Пехота, В. Рибалка, В. Сластьонін, В. Семиченко, С. Сисоєва, Л. Хомич, О. Цокур, О. Щербаков).

Проблема творчого розвитку особистості, її художньо-конструкторської освіти та естетичного виховання в умовах вищого навчального закладу висвітлені в наукових працях Д. Говорун, Д. Єльнікова, О. Коваль, В. Кузіна, Б. Мейлах, Н. Митропольської, М. Ростовцева, В. Сидоренка, Д. Тхоржевського, С. Шорохова.

В останні часи художнє конструювання отримало визнання та розвиток, будучи невід'ємною складовою частиною загального процесу проектування промислових виробів, воно вивчається спільно з технічним конструюванням. Останнім часом збільшується потреба у фахівцях даного профілю, підвищуються вимоги до особливостей їх навчання. Художньо-конструкторська освіта стає багатогранною, поєднуючи в собі різні галузі знань: естетику, техніку, технологію, ергономіку, економіку, безпеку життєдіяльності та інші [2].

Проблемам вдосконалення конструкторської підготовки присвячені дослідження Т. Коржавіної, В. Петрової, М. Силаєвої, О. Сугак.

Різні підходи до організації конструкторсько-технологічної і художньо-конструкторської діяльності визначені в дидактичних дослідженнях Л. Давидової, С. Карнаухова, С. Саламатової.

Окремі аспекти вивчення художньої і декоративно-прикладної діяльності розглянуті в працях педагогів-дослідників Н. Ростовцева, О. Тарасової, А. Хворостової та інших.

Питанням розвитку творчих здібностей студентів в процесі конструкторської або декоративно-прикладної діяльності присвячені роботи Н. Пучкової, І. Сартанова, І. Фадєєвої.

В умовах запровадження системи багаторівневої підготовки педагогічних кадрів, відповідно до Болонської декларації, особливої актуальності набуває проблема оновлення змісту підготовки майбутніх викладачів технологій до професійної педагогічної діяльності та забезпечення їхньої конкурентоспроможності на ринку праці. Саме тому дана проблема відіграє дедалі важливішу роль у теорії та практиці професійної підготовки майбутнього викладача технологічної освіти [3].

Проблематика інтелектуально-творчої діяльності особистості висвітлена в працях зарубіжних та вітчизняних майстрів психології (Г. Айзенк, Б. Ананьєв, В. Бехтерев, Л. Виготський, Г. Батищев, В. Дружинін, О. Зельц, В. Келер, О. Леонтьєв, В. Моляко, В. Овчинніков, О. Потєбня, С. Рубінштейн, В. Роменець, Я. Пономарьов, П. Торренс, М. Холодна, та ін.)

Проблема творчості в її загально філософському контексті розглядається в дисертаційних дослідженнях В. Босенка, Н. Грищенко Б. Новікова та інших. Система професійної підготовки, розвитку особистості студента, як суб'єкта інноваційних освітніх процесів, його наукового та творчого стилю мислення проаналізована в роботах А. Андрєєва, Т. Марцинковської, С. Смірнова, В. Сластьоніна, Ю. Фокіна, та ін. Формуванню творчої особистості вчителя в процесі професійної підготовки присвячені дослідження Т. Волобуєвої, Н. Кічук, О. Коберника, М. Поташник, С. Сисоєвої, В. Стешенка, Д. Тхоржевського, Д. Чернишевського, та ін.

В Україні конструювання меблів спираються на кращі художньо технологічні традиції відомих осередків мистецтва деревообробки України, зокрема, на досвід таких знаних майстрів різьблення, як В. Гуз, В. Девдюк, В. Кабин, С. Корпанюк, М. Мегединюк, М. Тонюк; М. Тимків, Ю. Шкрібляк, лемківського різьблення – М. Барна, І. Ілляш, І. Кіщак, Андрій та Василь Краківський, В. Одрехівський, П. Сухорський та інші; яворівського жолобчастовибірною різьблення – М. Канарчик, С. Мельник, Д. Патєєв, Й. Станько, та інші; контурного різьблення М. Бумба, Ю. Князь М. Шпортяк; тригранчастого різьблення – І. Ариваню, В. Гарбуз, М. Зацеркляний, А. Колошин, В. Нагнибіда О. Олешко, Я. Халабудний, П. Юхименко; об'ємного різьблення – І. Пінзель, М. Полейовський та митець з діаспори М. Черешньовський; петриківського розпису Г. Ісаєва, Т. Пата, Ф. Панко, О. Пікуш, М. Тимченко та інші [4].

В умовах функціонування інформативної цивілізації подальший соціально-економічний розвиток України у значній мірі залежить від ефективності системи вищої освіти, яка створює конкретні умови і можливості для формування висококваліфікованих кадрів, а відтак – інноваційного розвитку економіки держави. У свою чергу, сама сфера вищої освіти вимагає проведення власних трансформаційних процесів з метою як окремого аспекту художнього конструювання.

Підприємці та виробники деревообробної промисловості, а також машинобудівники все частіше звертаються на ринок праці у пошуках висококваліфікованих інженерно-технічних та інженерно-технологічних спеціальностей, пов'язаних із вирощуванням лісу, заготівлею деревини, деревообробного і меблевого виробництва.

Підготовка майбутнього викладача має бути спрямована на активний пошук інноваційних форм, методів, що сприяють не тільки навчанню студентів художньо відображати дійсність у яскравих образах, з відтворенням об'єктивно існуючих властивостей реального світу, а й формуванню в них здатності до емоційно-почуттєвого сприйняття предметної дійсності.

У даному контексті вагомим значенням набуває художнє конструювання як вид художньо-творчої діяльності, засобами якої вирішуються естетичні, функціональні, експлуатаційні, технологічно-економічні завдання формотворення та закладаються основи естетичного ставлення людини до світу, завдяки чому досягається цілісність і гармонійність її розвитку.

Естетичний характер художньо-конструкторської діяльності уможливає досягнення належного рівня естетичного, художнього, інтелектуального і морального розвитку студентів та формування у них художньо-конструкторських вмінь та навичок щодо створення гармонійного середовища. Адже в ході художньо-конструкторської діяльності на заняттях студенти самостійно вносять певні зміни, як у художній, так і в технологічний процеси, пов'язані з виготовленням майбутнього виробу, кінцевим результатом якого є вироби, в котрих вже присутній художній образ, як своєрідний емоційно-почуттєвий відгук на дійсність [5].

Не дивлячись на масштабність досліджень з проблем теорії та методики професійної освіти актуалізується ряд суперечностей між: зростання потреби ринку праці у фахівцях, здатних ефективно здійснювати роботу із деревообробки та недостатнім рівнем сформованості їхньої професійної компетентності; необхідністю розвитку в студентів вищих навчальних закладів здібностей до художнього конструювання та недостатньою підготовленістю переважної частини викладачів до даного виду діяльності; необхідністю використання потенціалу фахових дисциплін у змісті професійної підготовки майбутніх фахівців і не повним його врахуванням у навчальному процесі вищих навчальних закладів.

Висновки. Таким чином, формування інтелектуально-творчого потенціалу та компетентностей пов'язаних з художнім конструюванням майбутнього фахівця деревообробної промисловості залишається недостатньо дослідженою в загальному потоці педагогічних досліджень, що підвищує актуальність виділення даної тематики в самостійний напрям.

Перспективи подальших досліджень полягають у визначенні теоретико - методичних основ підготовки майбутніх викладачів, вищого навчального закладу I–II рівня акредитації до художнього конструювання.

Список літератури

1. Ягупов В. В. Педагогіка / Ягупов В. В. – К. : Навч. посібник. Либідь, 2006. – 560 с.
2. Барташевич А.А. Конструирование мебели / А.А. Барташевич., С.П. Трофимов. – Минск : Современная школа, 2006. – 335 с.
3. Бобиков П.Д. Конструирование столярно-мебельных изделий / П.Д. Бобиков. – М.: Высшая школа, 1976. – 164 с.
4. Боднар О.Я. Золотое сечение и неевклидова геометрия в природе и искусстве / О.Я. Боднар. – Львов : Свит, 1994. – 203 с.
5. Кузьмінський А. І. Педагогіка / А. І. Кузьмінський., В.Л Омеляненко. – К. : Знання, 2007. – 447 с.

В статье рассматривается распространение функции художников - дизайнеров и инженеров - конструкторов в процессе художественного конструирования, растет их влияние на производство и спрос, экономику и культуру. Речь идет о развитии художественного конструирования изделий промышленного производства через организацию предметной среды, органично связанного с экономическими, культурными, материально – техническими и социальными условиями жизнедеятельности общества. Мир твор-